Ana Hatlarıyla Yükseköğretimde Ölçme ve Değerlendirme Uygulamaları

Dr. Sungur GÜREL

Eğitim Bilimleri Bölümü

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme A.B.D.

s.gürel@siirt.edu.tr

ETKİNLİK PLANI

BÖLÜM I

- Yükseköğretimde ölçme ve değerlendirme
- Ölçme ve değerlendirmede temel kavramlar
- Öğrenme çıktılarının revizyonu
- Çoktan seçmeli maddeler

BÖLÜM II

- Açık uçlu maddeler
- Puanlama anahtarı: Rubrikler
- Etkili geri bildirim
- Etkili değerlendirme için öneriler

YÜKSEKÖĞRETİMDE

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİ

Yükseköğretimde Ölçme

- ✓ Ön lisans, lisans ve lisansüstü programları kapsar.
- ✓ Her eğitim basamağında olduğu gibi belirli amaçlara dayanır.
- ✓ Amaç, mesleğini yapabilen bireyler yetiştirmek
- ✓ Ölçme ve değerlendirme ile bu amaca ne ölçüde ulaşıldığını belirlemek

Yükseköğretimde Değişim Süreci

🔄 Dönüşüm

2011 Bologna Süreci
Öğrenme çıktıları odaklı, güncel öğretim programları ile ölçme yaklaşımları yeniden yapılandırılmıştır.

2015 Kalite Güvence Sistemi
Kalite güvence sistemi bu değişimi zorunlu kılmıştır.

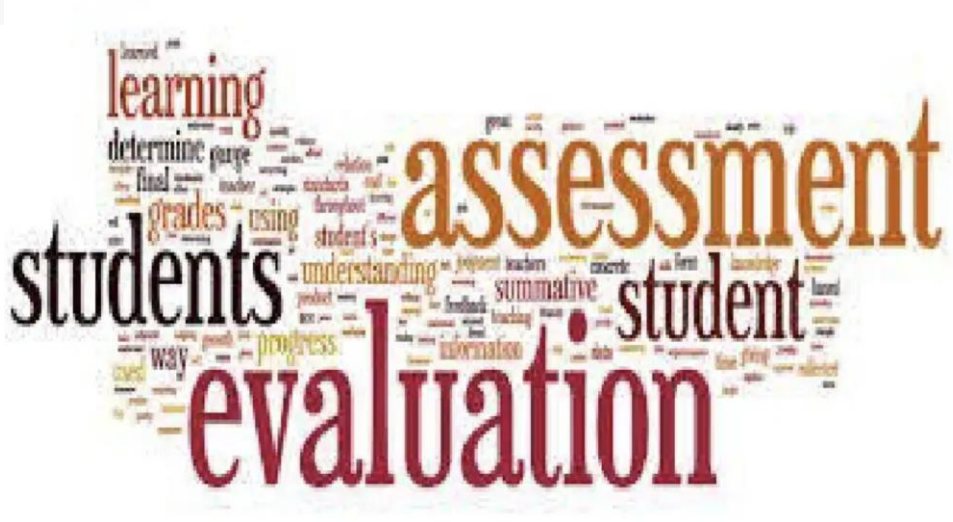
- Ölçme verileri temel belirleyici araç haline gelmiştir.

Başlangıç mı ? Sonuç mu ?

Geleneksel yaklaşım: Önce içerik, sonra sınav

- ✓ *Assessment for Learning ve Assessment of Learning*
- ✓ Öğrenci nasıl değerlendirileceğini biliyorsa öğrenmesi de buna göre şekillenir.
- ✓ **Doğru yaklaşım:** Önce öğrenme çıktıları → sonra ölçme → sonra öğretim

- ✓ Sınavlarımız gerçekten öğrenmeyi mi ölçüyor, yoksa sadece not mu veriyor?
- ✓ Ölçme ve değerlendirme çoğu zaman sadece not verme süreci olarak görülmektedir.
- ✓ Oysa değerlendirme, öğrenmenin yönünü belirleyen temel unsurdur.
- ✓ **Amaç**: Öğrenme çıktılarıyla uyumlu etkili ölçme-değerlendirme yaklaşımı

Ders tasarımını iyileştirmek isteyen eğitimciler için

"değerlendirme uygulamalarının" gözden geçirilmesi,

öğrenme çıktılarının iyileştirilmesinde uygun *başlangıç noktası* olabilir.

NEDEN ÖLÇERİZ?

- Ölçme **değişimleri** farklılıkları ortaya koymak amacıyla yapılır.

“Ölçmek bilmektir, ölçülebileni ölçün, ölçülemeyeni ölçülebilir hale getirin.”

Galileo Galilei

NEYİ ÖLÇERİZ?

- Psikolojik ölçmeler (zeka, başarı, motivasyon, ilgi, tutum vb. özellikler) dolaylı ölçmeler
  - İnsan zihnini doğrudan gözlemleyen araçların olmaması
  - Sonuçları yorumlamak güç
  - Ölçümlerde hata
- Eğitim sürecinde öğrencilerin bilişsel duyuşsal özellikleri

Ölçme Amacı

Ölçülen özellikle ilgili karar vermek, not vermek

Öğrencilerin bilgi ve beceri düzeylerini belirlemek, akademik ilerlemelerini izlemek

Geri bildirim sağlamak

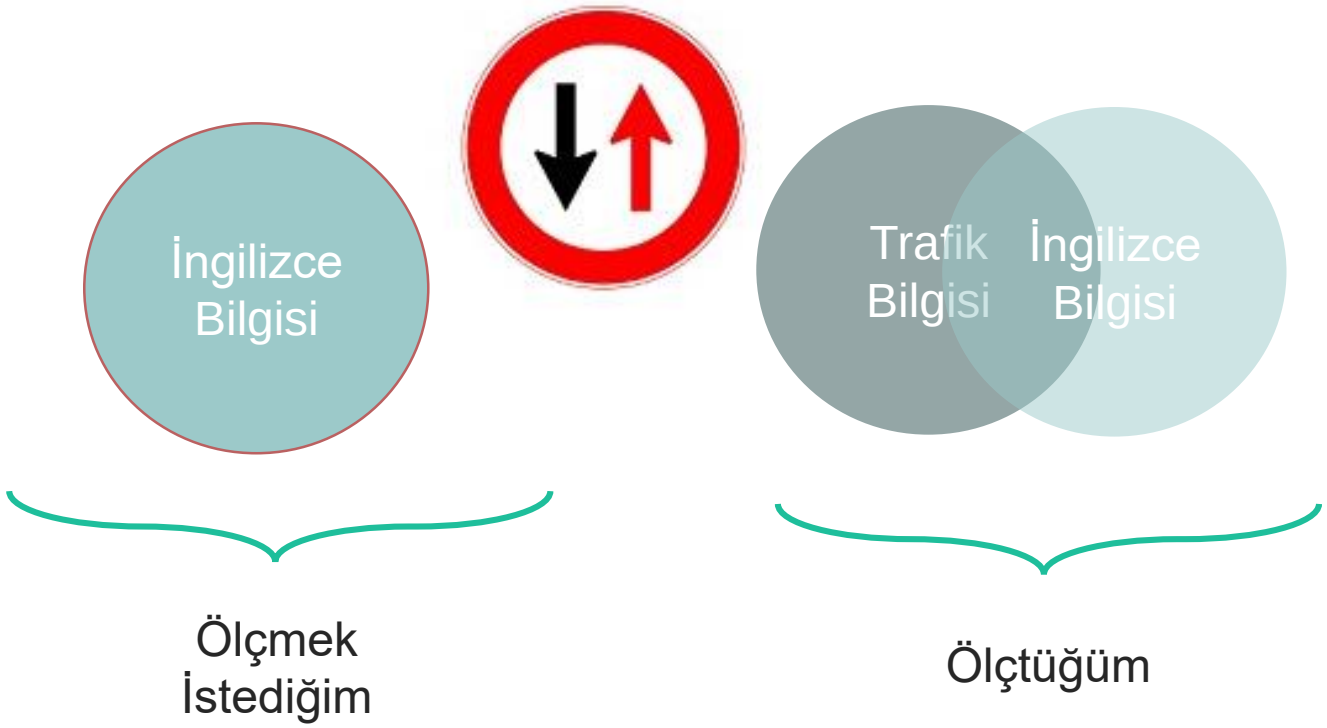
Eğitimin niteliğini geliştirmek amacıyla eğitimin taraflarına (eğitimci, öğrenci, yönetici vd.)uygulamalar ve sonuçları hakkında geri bildirim vermek.
Öğrenci için güçlü ve geliştirilmesi gereken alanları hakkında farkındalık kazanmalarına yardımcı olmak

Eğitim kalitesini artırmak

Eğitim programlarının ve öğretim yöntemlerinin etkinliğini değerlendirmek, eğitim süreçleri sürekli iyileştirilmesi

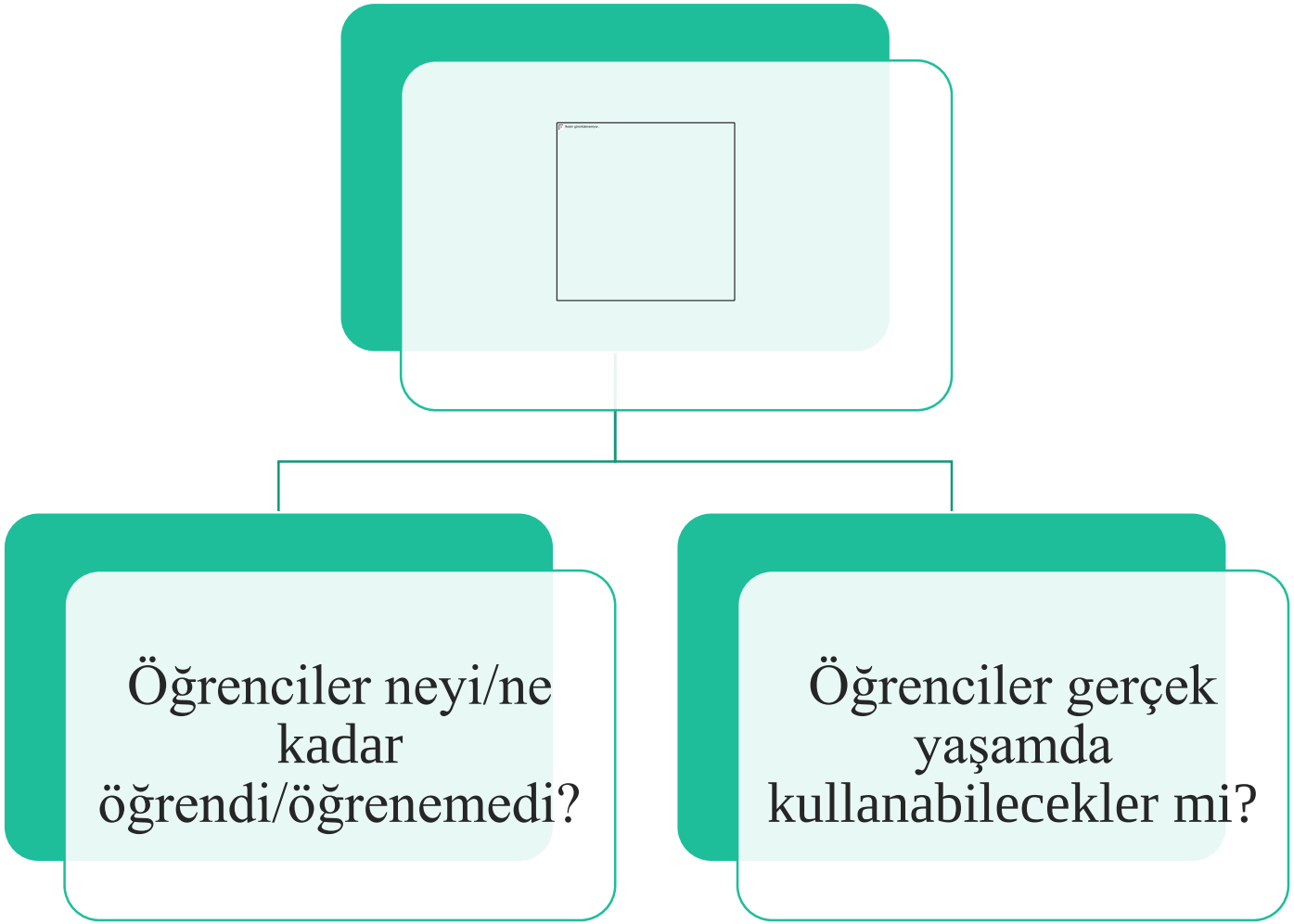
Ölçme Sonuçlarında Aranan Özellikler

- ✓ Güvenirlik - (hatalardan arınık olma derecesi) tutarlılık – kararlılık - duyarlılık
- ✓ Geçerlik - (amaca uygunluk)
- ✓ Kullanışlılık – (puanlama, uygulama ve hazırlamada kolaylık ve ekonomiklik)

Yukarıdaki trafik işaretinin İngilizcesi aşağıdakilerden hangisidir?

Sınıf içi ölçme süreci

Bologna Yeterlik Alanları

Öğrenci başarısı bilgiden yeteneğe doğru çıkarılmalıdır.

Öğretimin amacı; bilgiyi yeteneğe dönüştürmektir.

Öğrencilerin öğrenme başarısı onların zihinsel gelişimleriyle ilişki içinde açıklanabilir.

Bilgi
Temel Kavramlar
Beceri
Bilgiyi Kullanma ve Problem Çözme
Yetkinlik
Bilgi ve Becerileri Çalışma Ortamında Kullanma
Yetkinlik Alanları
Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği
Öğrenme Yetkinliği
İletişim ve Sosyal Yetkinlik
Alana Özgü Yetkinlik

Bilgi Düzeyindeki Ölçmeler

- Temel kavramlar-bilgiler
- Anlama ve Hatırlama düzeyi
- Çoktan seçmeli maddeler
- Kısa cevaplı maddeler
- Boşluk doldurmalı maddeler

Beceri ve Yetkinlik Düzeyindeki Ölçmeler

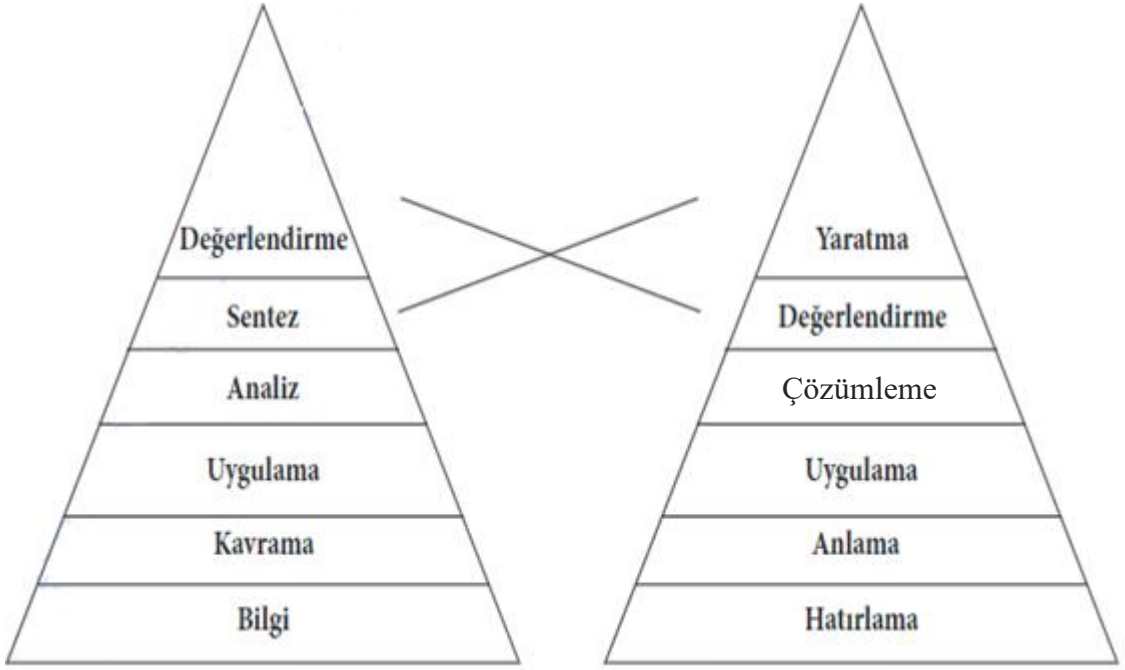
- Üst Düzey Düşünme Becerileri
  - ✓ Eleştirel düşünme
  - ✓ Yaratıcı düşünme
  - ✓ Problem çözme
  - ✓ Akıl yürütme

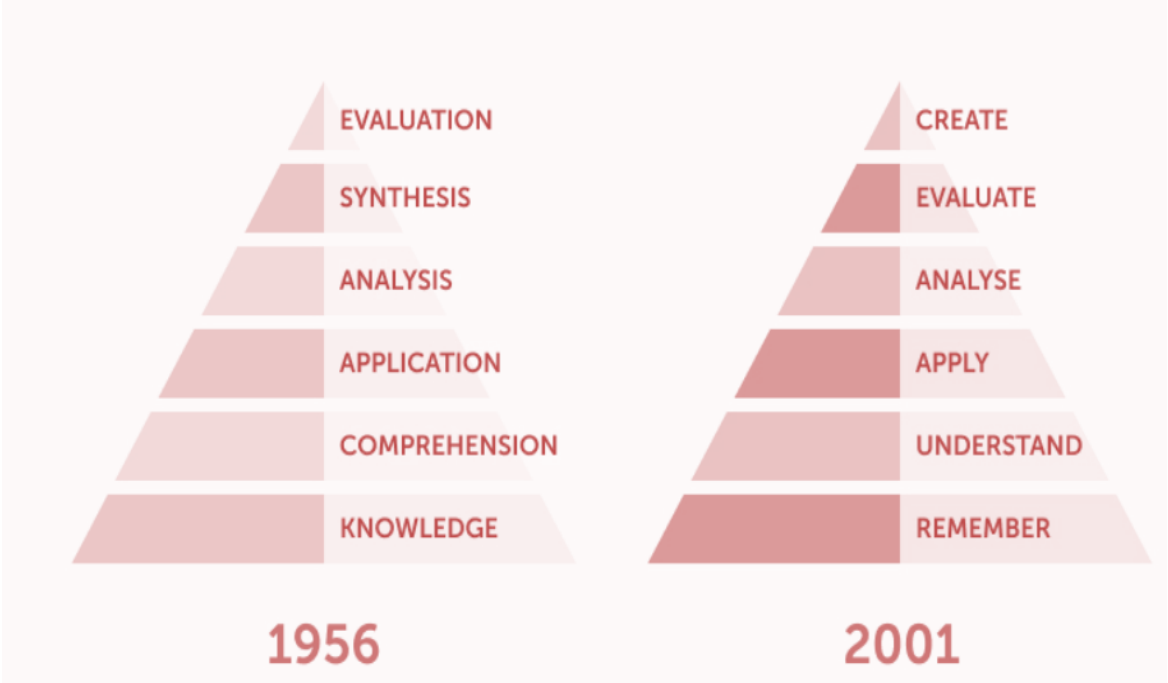

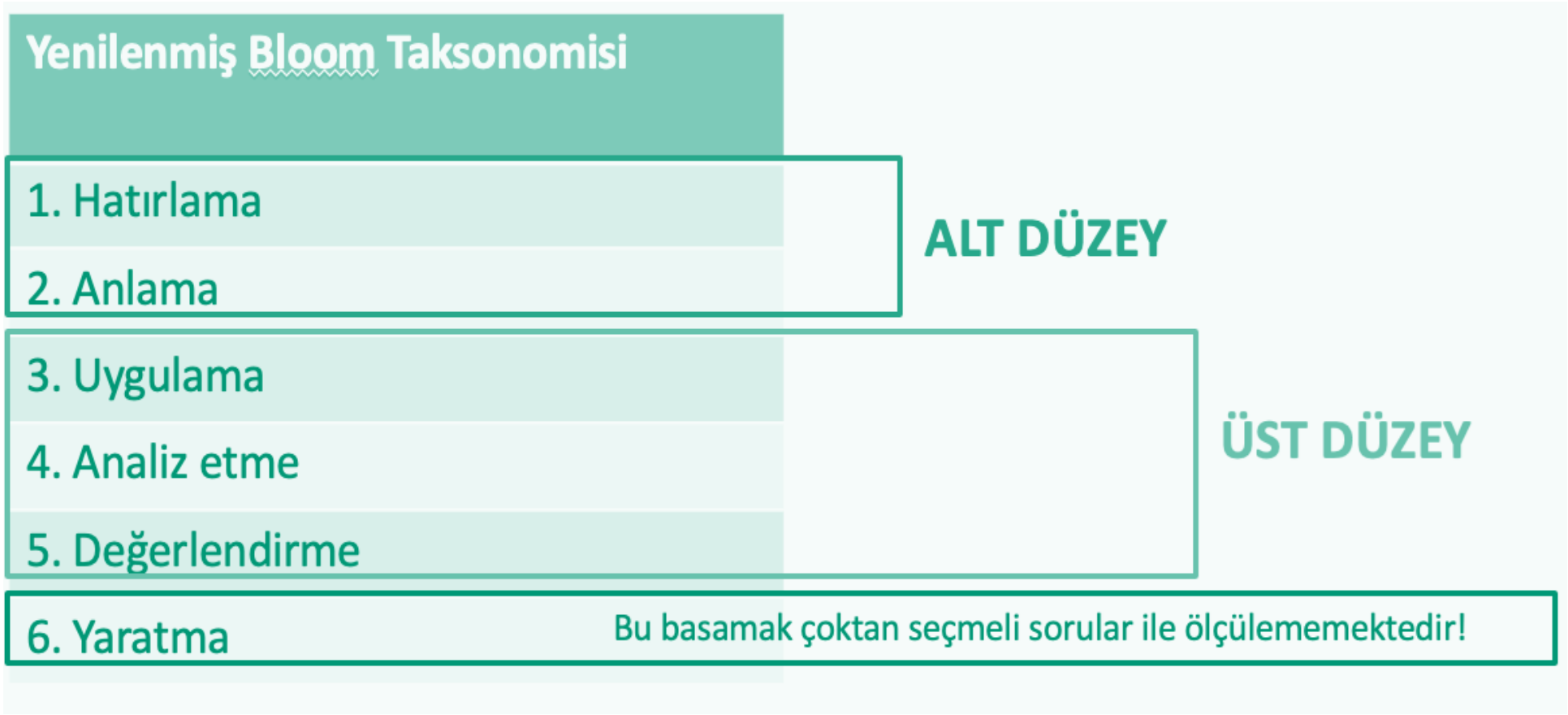
✓ Sorgulama ve eleştirel düşünme
✓ Farklı bilgileri ilişkilendirme

- Ölçme Araçları
  - ✓ Açık uçlu maddeler
  - ✓ Performans Görevleri
  - ✓ Portfolyolar
  - ✓ e-Portfolyolar
  - ✓ Projeler

Yenilenmiş Bloom Taksonomisi

Pratik olarak yenilenmiş Bloom taksonomisini **iki kategori** altında genelleyebiliriz:

Öğrenme Çıktısı-Ölçme ve Değerlendirme Uyumu

Öğrenme Çıktısı Türü	Bloom Taksonomisi	Ölçme Araçları
Bilgi	Hatırlama, Anlama	Çoktan Seçmeli Madde Doğru-Yanlış ve Eşleştirme Maddeleri
Beceri	Uygulama, Çözümleme	Performans Görevi Portfolyo ve Projeler
Yetkinlik-Yetenek	Değerlendirme, Yaratma	Açık Uçlu Maddeler Proje ve Portfolyolar

NASIL ÖLÇERİZ?

-YÖNTEM-

SONUÇ ODAKLI

Yazılı Yoklamalar,

Çoktan seçmeli Sınavlar vb.

SÜREÇ ODAKLI

Performans Görevleri, Projeler,

Portfolyolar Yansıtma Yazıları, Öz,

Akran ve Grup Değerlendirmeler vb.

SONUÇ ODAKLI DEĞERLENDİRME

- Öğretim sonucunda amaçlanan hedeflere ulaşıldı mı?
- Öğrenci çıktıları ne düzeyde gerçekleştirdi?
- Öğrenmeyi değerlendirme-“assessment of learning”

Öğrenme Çıktısı Yazma

- Öğrenciler teknolojiyi etkili bir şekilde nasıl kullanacaklarını anlayacaklardır.
- Alanıyla ilgili öğrenme çıktılarına yönelik öğretim materyali tasarlar.
- Eleştirel düşünmeyi anlar.
- Eleştirel düşünme becerilerinin öğretime yönelik programları analiz eder.
- Yaşam boyu öğrenme sürecinde sorunları fark eder, çözer ve değerlendirir.
- Yaşam boyu öğrenme sürecinde kullandığı yöntemleri değerlendirir.

BİLGİ:

Diş Hekimliği
"Diş anatomisi ve patolojilerini açıklar"

İlahiyat
"İslam hukuk kaynaklarını ve metodolojisini açıklar"

BECERİ:

Spor Bilimleri
"Farklı branşlarda antrenman programı tasarlar"

Konservatuvar
"Enstrümanını teknik yeterlilikte icra eder"

YETKİNLİK:

İşletme
"Ekip içinde liderlik rolü üstlenerek projeyi yönetir"

Diş Hekimliği
"Hasta ile etik ilkelere uygun iletişim kurar."

PUKÖ DÖNGÜSÜ

01

Planla

- Öğrenme çıktılarına uygun ölçme yöntemleri belirlenmesi
- Ders izlenceleri
- Bologna bilgipaketlerinin güncellenmesi
- Sınav şablonları ve belirtke tablosu kullanımı

02

Uygula

- Standart sınav şablonları uygulanması
- Ders bilgi paketleri erişime açılması
- Sınavlarda uygun madde türlerinin kullanılması
- Derslerde de uygun ölçme değerlendirme yaklaşımlarının uygulanması

03

Kontrol Et

- Öğrenme çıktıları ile sınav uyumu kontrol edilmesi
- Sınav sonuçlarının değerlendirilmesi (başarı oranı, soru analizi)
- İyi-orta-kötü kağıtların belirlenmesi

04

Önlem Al

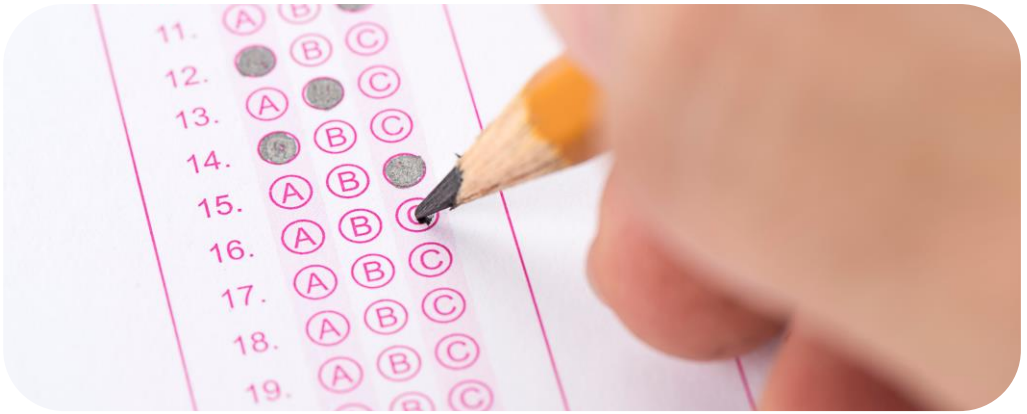
- Öğrencilere geri bildirim verilmesi
- Hatalı veya zor sorular revize edilmesi
- Düşük başarı görülen konuların belirlenmesi
- Telafi dersleri ve ek destekler sağlanması
- Ölçme araçlarının çeşitlendirilmesi

ÇOKTAN SEÇMELİ MADDE NEDİR?

Cevaplayıcıya önce bir maddenin yöneltildiği sonra da doğru cevabın doğru cevap olmayan (çeldirici) ifadelerle birlikte verildiği madde türüdür.

Çoktan Seçmeli Maddeler

AVANTAJLARI

Objektif puanlama

Kapsam geçerliği

Hızlı puanlama, madde analizi ve geri bildirim

DEZAVANTAJLARI

Yazma, yaratıcılık gibi becerilerin ölçülememesi

Şans başarısı

Üst düzey zihinsel süreçlerin ölçülmesinde çaba gerektirmesi

ÇOKTAN SEÇMELİ MADDENİN UNSURLARI

Arda, bir bilgisayar oyunundaki tüm seviyeleri geçerek oyunu bitirmek ister. Oyunu bitirebilmek için oyun sırasında bilgisayar programı tarafından verilen ipuçlarını ve yönergeleri takip eder. Son seviyelere yaklaştığında artık bilgisayardan ipucu almadan seviyeleri hızla geçmeye başlar..

AÇIKLAMA

MADDE İFADESİ

Buna göre, Arda'ya bilgisayar programı tarafından sunulan yönlendirmeler Vygotsky'nin aşağıdaki bilişsel gelişim kavramlarından hangisiyle açıklanır?

ÇELDİRİCİLER

A) Kültürel araç

B) Sembolleştirme

C) Yapılandırma

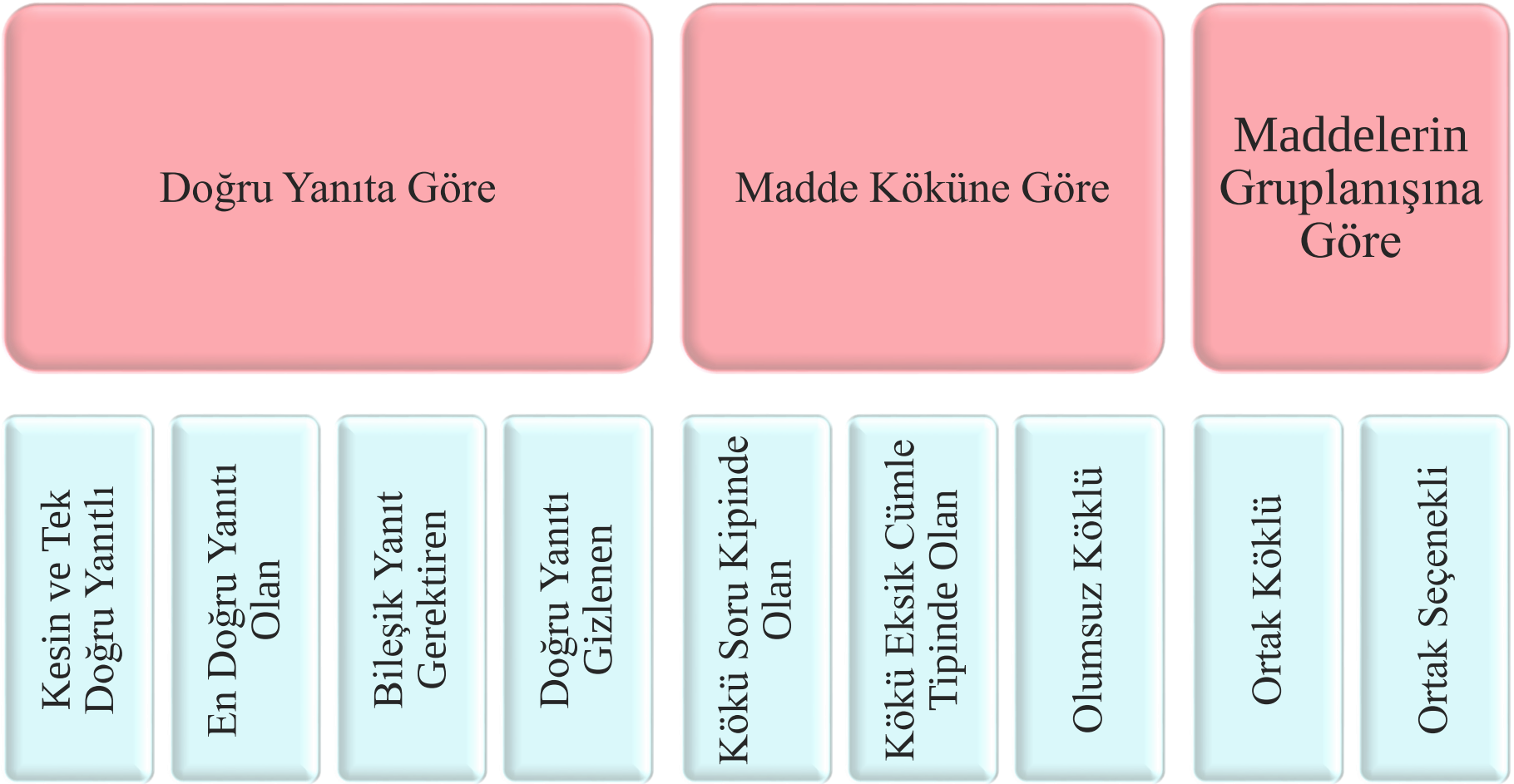
D) Uyum sağlama

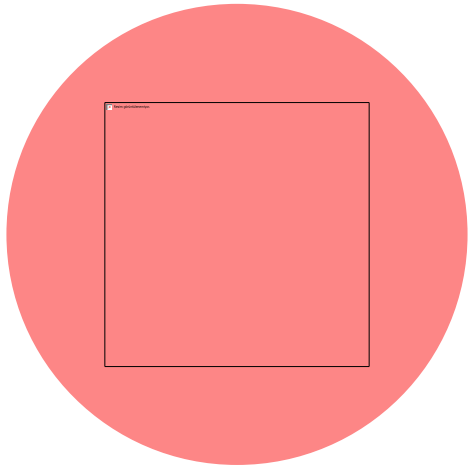
E) Yapı iskelesi

DOĞRU CEVAP

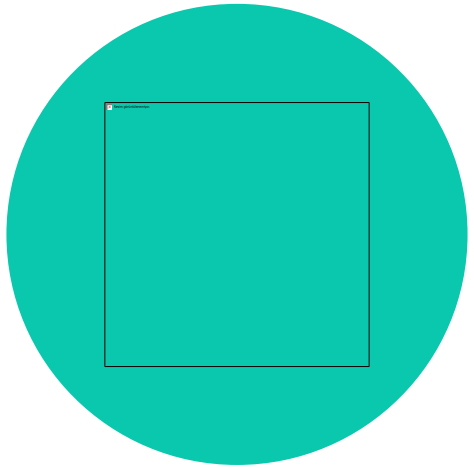
SEÇENEKLER

ÇOKTAN SEÇMELİ MADDE TÜRLERİ

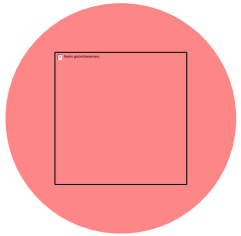

TEST MADDELERİ
İÇİN TAKSONOMİ

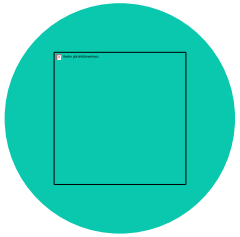

BİLİŞSEL BECERİLER
İÇİN TAKSONOMİ

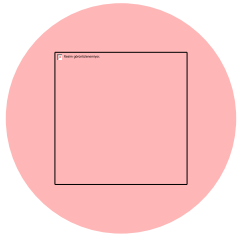
Haladyna, Downing ve Rodriguez (2002)

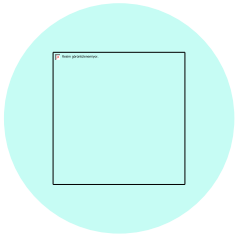
İÇERİK

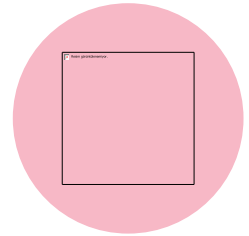
DÜZEN

BİÇİM

MADDE KÖKÜ

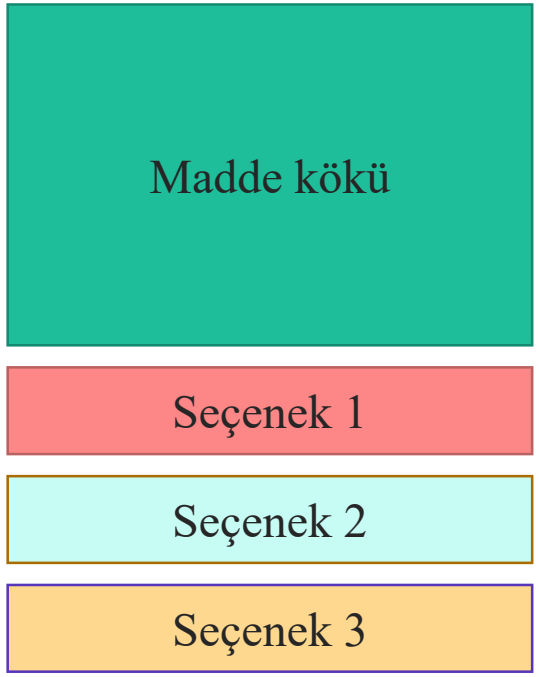

SEÇENEKLER

İÇERİK

- ✓ Her madde, belirtke tablosunda belirtilmiş tek bir öğrenme çıktısını ölçmeli.
- ✓ Her madde, önemli bir öğrenme çıktısını ölçmeli: Önemsiz, aşırı detay bilgiler ölçülmemeli.
- ✓ Üst düzey beceriyi ölçmek için orijinal materyaller kullanılmalı.
- ✓ Her bir maddenin içeriği, testteki diğer maddelerden bağımsız olmalı.
- ✓ Aşırı özel ya da aşırı genel içerikten kaçınılmalı.
- ✓ Görüşe dayalı maddelerden kaçınılmalı.
- ✓ Kelimeleri seçerken, testin uygulanacağı grup dikkate alınmalı.

DÜZEN

Sorunun tamamı aynı sayfada / sütunda yer almalı.

Soruları yatayda değil, dikeyde konumlandırın.

BİÇİM

- Maddeler son okumadan geçirilmeli
- Gramer, noktalama ve imla kurallarına uyulmalı.
- Her maddedeki okuma yükü en aza indirilmeli

MADDE KÖKÜ

- Madde kökündeki yönergeler açık olmalı.
- Ana fikir seçeneklerde değil, madde kökünde yer almalı.
- Madde kökündeki olumsuz ifadeler dikkat çekecek şekilde yazılmalı.
- Gösterişten / aşırı laf kalabalığından kaçınmalı.

SEÇENEKLER

- Seçenekler mantıksal bir sırada verilmeli.
- Çeldiriciler, seçilebilir olmalı.
- Çeldiricilerde, öğrencilerin sık yaptığı hatalar kullanılabilir.
- Doğru yanıt için ipucu vermekten kaçınılmalı.

Kesin ve Tek Doğru Yanıtlı Çoktan Seçmeli Madde

30. Tektonik hareketlere bağlı olarak oluşan göl, kapalı bir havzada yer alır. Türkiye'de göçmen kuşların önemli uğrak yerleri arasında olan gölün su seviyesi son yıllarda önemli miktarda alçalmış ve alanı daralmıştır.

Bazı özellikleri belirtilen bu göl aşağıdakilerden hangisidir?

A. Tortum

B. Nemrut

C. Burdur

D. Küçükçekmece

E. Durusu

Seçeneklerden sadece bir tanesi doğru, diğerleri kesinlikle yanlış olan maddelerdir.

En Doğru Yanıtı Olan Çoktan Seçmeli Madde

73. Sınıf rehber öğretmeni Mine Hanım, öğrencilerinin kendilerini güvende hissedecekleri bir sınıf ortamı oluşturmaya özen göstermektedir. Ayrıca öğrencileriyle ilişkilerinde saygı, içtenlik ve empatik anlayışla onların kişisel ve sosyal yönlerini geliştirmeye çalışmaktadır. Kendisini insancıl eğitim anlayışını benimsemiş bir öğretmen olarak gören Mine Hanım; öğrencilerinden Can'ın, arkadaşlarının eşyalarını izinsiz alarak kullandığını ve şiddete meyilli olduğunu bir süredir gözlemlemektedir.

Buna göre Mine Hanım'ın Can'a vereceği en uygun tepki aşağıdakilerden hangisidir?

A) Davranışlarını görmezden gelmek ve onu yok saymak

B) Davranışlarının altında yatan sebepleri anlamaya çalışmak

C) Ceza olarak teneffüslerde bahçeye çıkmasını yasaklamak

D) Tüm sınıfın önünde arkadaşlarından özür dilemesini istemek

E) Diğer arkadaşlarıyla kıyaslayarak hatalı davrandığını göstermek

- Doğru cevap dışındaki seçenekler de kısmen doğrudur. Ancak doğru cevabın doğruluk derecesi diğer seçeneklere göre daha yüksektir.
- Daha üst düzey becerileri ölçebilir.
- Çeldiriciler doğru cevaba anlamca yakındır. Dikkat!!

İşbirliğine dayalı öğrenmede grup başarısı, tüm grup üyelerinin **bireysel** başarısına bağlıdır. Bu nedenle iş birliğine dayalı öğrenme sürecinde, **bireysel** sorumluluğu sağlamak öğretmenin en önemli görevlerinden biridir.

Aşağıdakilerden hangisi bireysel sorumluluğu sağlamaya en çok katkı yapar?

A) **Bireysel** değerlendirme yapmak

B) Heterojen gruplar oluşturmak

C) Sosyal becerileri geliştirmek

D) Uygun materyaller hazırlamak

E) Üye sayısını az tutmak

Sorunun tek bir doğru cevabı bulunmayabilir, çeldiriciler dikkatli yazılmalıdır.

Doğru cevapla soru açıklaması ve kökünde kelime benzerliği bulunmaktadır.

Verilen açıklama soruyu cevaplamak için gerekli değildir. (Bu durumda açıklama çıkarılır.)

Bileşik Yanıt Gerektiren Çoktan Seçmeli Madde

4. Isıl etkileşim hâlindeki maddeler arasındaki enerji aktarımı; iletim, konveksiyon veya ışıma yolu ile gerçekleşebilmektedir.

Buna göre Güneş'in uzaya verdiği ısının maddesel ortama ihtiyaç duymaksızın Yerküre atmosferinin en dış katmanına ulaşabilmesi durumu;

I. iletim,
II. ışıma,
III. konveksiyon

yollarından hangileriyle ısının aktarıldığına örnek olarak verilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) I, II ve III

- Hazırlama yönünden kullanışlıdır.
- Daha çok çeldirici yazmanın zor olduğu durumlarda kullanılır.
- Daha üst düzey davranışların ölçülebilmesini sağlar.
- Soruların zorluk derecesini artırmak için de bu maddelerden yararlanılabilir.

Doğru Yanıtı Gizlenen Çoktan Seçmeli Madde

«*4x+6 = 94*» denklemini sağlayan *X* sayısının rakamları toplamı kaçtır?

A. 3

B. 4

C. 5

D. 6

E. 7

- Şans başarısını ve maddenin test çözme tekniklerine dayalı olarak cevaplanması ihtimalini azaltmak için kullanılır.
- Amaç sorunun doğru cevabın sadece gerçekten bilen öğrenciler tarafından işaretlenmesi bu sayede testin geçerliği ve güvenirliğinin arttırılmasıdır.

Kökü Eksik Cümle Tipinde Olan Çoktan Seçmeli Madde

Her bir terminalin merkezi konnektörlere direkt olarak bağlanması sonucu oluşan bilgisayar ağı yapısı;

A) Yıldız topolojisidir.
B) Hiyerarşik ağaç topolojisidir.
C) Üçgen topolojisidir.
D) Halka topolojisidir.
E) Örümcek ağı topolojisidir.

Madde kökü, eksik cümle biçimindedir.

Kökü Soru Kipinde Olan Çoktan Seçmeli Madde

Aşağıdakilerden hangisi, her bir terminalin merkezi konnektörlere direkt olarak bağlanması sonucu oluşan bilgisayar ağı topolojisidir?

A)Yıldız

B) Hiyerarşik ağaç

C) Üçgen

D) Halka

E) Örümcek ağı

Madde kökü, soru cümlesi biçimindedir.

Olumsuz Köklü Çoktan Seçmeli Madde

69. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi bir istisnai memurluk <u>değildir</u>?

A) Bakan yardımcılığı

B) Valilik

C) Büyükelçilik

D) Özel kalem müdürlüğü

E) Kaymakamlık

- Daha çok çeldirici bulmanın zor olduğu durumlarda kullanılır.
- Soru kökündeki olumsuz ifade altı çizili/koyu punto ile verilmelidir.
- Çift olumsuz kök yapısından kaçınılmalıdır.
- Üst düzey dikkat gerektirdiğinden çok sık kullanılması tavsiye edilmez.

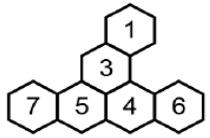
Ortak Köklü Çoktan Seçmeli Madde

41 - 43. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

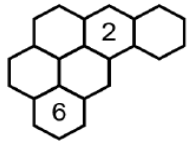
Altı tane özdeş altıgen kenarları boyunca birleştirilerek çeşitli düzenekler oluşturuluyor. Her bir düzenekte, altıgenlerin içine 1'den 9'a kadar olan dokuz tam sayıdan 6 tanesi her bir altıgende farklı bir sayı olacak biçimde aşağıdaki kurala göre yazılacaktır.

"Ortak kenara sahip olan altıgenlerin içindeki sayıların farkı 1 veya 2 olacaktır."

Örnek:

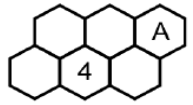
41. Aşağıdaki düzenekte, altıgenlere yazılan sayılardan bazıları gösterilmiştir.

Buna göre, bu düzenekteki tüm altıgenlere yazılan sayıların toplamı kaçtır?

A) 21 B) 22 C) 23 D) 24 E) 25

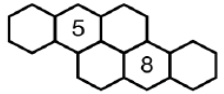
42. Aşağıdaki düzenekte, altıgenlere yazılan sayılardan bazıları gösterilmiştir.

Buna göre, A sayısının alabileceği farklı değerlerin toplamı kaçtır?

A) 6 B) 8 C) 10 D) 12 E) 14

43. Aşağıdaki düzenekte, altıgenlere yazılan sayılardan bazıları gösterilmiştir.

Buna göre, bu düzenek kaç farklı biçimde doldurulabilir?

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

- Bir tablo, grafik, harita, paragraf gibi materyallerle ilgili olarak iki ya da daha fazla soru sorulur.
- Soruların birbirinden bağımsızlığını sağlayabilmek için ortak köklü madde sayısının en fazla üç tane olması önerilir.
- Üst düzey davranışların ölçülmesi için uygundur.

Ortak Seçenekli Çoktan Seçmeli Madde

1, 2 ve 3 numaralı soruları aşağıdaki seçeneklere göre cevaplayınız.

A) Bak B) Gözle C) Hisset D) Huzurevi

1. **Hangisi basit fiildir?**
2. **Hangisi türemiş fiildir?**
3. **Hangisi bileşik fiildir?**

- Aynı seçenekler birden fazla sayıda soruda kullanılır.
- Madde yazmayı kolaylaştırdığı için kullanışlılık artar.
- Bu tür madde sayısı en fazla üç tane olmalıdır. Aksi halde şans başarısı artar. (Seçenek sayısı az ise böyle madde sayısı daha az olmalı)

Çoktan Seçmeli Madde Yazımı Kontrol Listesi			
Madde Kökü Yazımına İlişkin			
No		**Evet**	**Hayır**
1	Madde kökü hem yapı hem de anlam bakımından olabildiğince olumlu ifade edilmiş midir?*		
2	Maddenin cevaplanmasında kullanılmayacak gereksiz bilgilerden kaçınılmış mıdır?		
3	Önemli olabilecek "*kesinlikle*", "*temel*", "*en önemli*", "*daha fazla*", "*daha önemli*", "*en olası*", "*ilk kez*" gibi ifadeler varsa vurgulanmış mıdır? (yoksa evet işaretleyiniz).		
4	Madde kökü ile seçenekler ifade, içerik ve yapı açısından birbirleriyle uyumlu mudur?		
5	Ölçülmek istenen yapı ya da kazanım seçenekler yerine kökte yer almakta mıdır?		
Seçenek Yazımına İlişkin			
6	Her bir seçenekte ortak kullanılan ifadelerin kullanımından kaçınılmış mıdır?		
7	Madde kökü ve seçenekler arasında yazılı çağrışımdan kaçınılarak anahtar kelime vasıtasıyla ipucu verilmesinden kaçınılmış mıdır?		
8	Seçenekler birbirinden bağımsız olarak biri diğerini içermeyecek şekilde hazırlanmış mıdır?		
9	Seçenekler alfabetik ya da kronolojik olarak mantıksal bir sırada düzenlenmiş midir?		
10	Seçeneklerde "*Hepsi*" ve/veya "*Hiçbiri*" kullanımından kaçınılmış mıdır?		
11	Seçenekler uzunluk, ifade, içerik ve yapı bakımından birbirleriyle uyumlu mudur?		
Çeldirici Yazımına İlişkin			
12	Alanda bulunmayan kavramların çeldirici olarak yazılmasından kaçınılmış mıdır?		
13	Çeldiriciler köke uygun, akla yatkın/makul olarak yazılmış mıdır?		
14	Çeldirici yazarken *konuya hâkim olmayan* öğrencilerin sıklıkla yaptığı/yapabileceği hatalar kullanılmış mıdır?		
Doğru Cevap Yazımına İlişkin			
15	Maddenin, seçenekler arasında tartışmasız ve kesin olarak tek doğru cevabı var mıdır?		
16	Doğru cevapta *konuya hâkim* öğrencileri yanıltabilecek ifadelere yer verilmesinden kaçınılmış mıdır?		

*Olumsuz ifade edildiyse, bu ifadenin vurgulanıp vurgulanmadığı dikkate alarak değerlendirilmelidir.

Uzun Yanıtlı Madde Yazımı Kontrol Listesi			
No		**Evet**	**Hayır**
1	Ölçülmesi hedeflenen bilişsel seviye uzun yanıtlı katkı gerektiren madde yapısına uygun mudur?		
2	Bilgiyi yeni bir durumda kullanarak özgün bir yaklaşım sunmak, özgün yaklaşımı örneklendirebilmek, gerekçe göstererek eleştirmek ya da delillere dayanarak tartışmak gibi zihinsel becerilerden bir ya da birkaçını gerektiren bir madde midir?		
3	Maddenin yanıtlanması var olan bilgiyi anlamlandırıp, seçme, eleme, düzenleme, uygulama ve sentezleme becerilerini gerektirmekte midir?		
4	Maddenin "…anlatınız.", "…yazınız.", "…listeleyiniz" gibi alt düzey bilişsel beceri gerektiren yönergeler içermesinden kaçınılmış mıdır?		
5	Maddenin "ne", "nerede", "ne zaman", "kim", "kaç", ya da "hangi" gibi hatırlama seviyesinde bilişsel beceri gerektiren ifadeleri içermesinden kaçınılmış mıdır?		
6	Maddenin gerektirdiği yanıt hedef kitlenin bilişsel seviyesine uygun mudur?		
7	Maddenin içerdiği yönergeler yanıt için bir çerçeve çizebilmekte midir?		
8	Madde için verilen süre maddenin yanıtlanması için yeterli midir?		
9	Madde yanıtın uzunluğu hakkında bilgilendirme içerir mi?		
10	Madde yanıtların değerlendirilmesine ilişkin ölçütler hakkında bilgilendirme içerir mi?		

Performans Nedir?

Edim (Demirel, 2003)

Başarım, Verim Gücü (TDK, 2006)

Bir işin gerçekleştirilmesine yönelik tüm çabalardır
(Eraslan ve Algün, 2005; Thurndike, 1971).

Üst düzey zihinsel süreç gerektiren bir görev ya da etkinlik yerine getirilirken ortaya konan çaba ve sonucunda ortaya çıkan ürün ***performans*** olarak adlandırılabilir .

Performans Değerlendirme

Performans değerlendirme; öğrencinin öğrendiklerini karşılaştığı problem durumlarına uygulayabilme veya belirli becerilerini kullanabilme yeteneği hakkında bilgi verir.

Performans değerlendirme

✓ Performansa dayalı değerlendirmede, öğrencilerin bir süreci tamamlamaları ya da bir ürün ortaya koymaları beklenmektedir.

✓Daha gerçekçi uygulamaya dayalı davranışları değerlendirmede kullanılan yaklaşımları içerir.

✓Geleneksel ölçme araçları çoğunlukla sürece bakmaksızın sonuca odaklanmaktadır ve her türlü davranışı ölçmede kullanılamazlar. Bu durumlarda performans değerlendirme tercih edilebilir.

✓Örneğin öğrencinin resim yapması, bir enstrüman çalması, basketbol oynaması istenebilir. Kağıt kalem testleri bu tarz öğrenmelerin gerçekleşip gerçekleşmediğini öğrenmek için kullanılamaz.

Performans Değerlendirme

Performans değerlendirmenin klasik yöntemlerden ayıran özellikler;

- Ürün ve süreç değerlendirme
- Üst düzey zihinsel beceriler
- Sosyal ve duyuşsal beceriler
- **Günlük yaşam ile ilişkili problem durumları**

Performans Değerlendirme

Güçlü Yönleri

1. Performans değerlendirme ile diğer değerlendirme yöntemleriyle ölçülemeyecek karmaşık beceriler ölçülebilir.
2. Performans değerlendirme modern öğrenme teorisiyle uyumludur.
3. Performans değerlendirme öğretim ile ilişkilidir.
4. Performans değerlendirme öğrenciler için öğrenmeyi anlamlı kılar ve öğrenmeye motive eder.
5. Performans değerlendirmede ürüne, sürece ve hem ürün hem de sürece ilişkin değerlendirme mümkündür.

Zayıf Yönleri

1. Performans değerlendirmeden elde edilen puanların güvenirliğini sağlamak zordur.
2. Performans değerlendirmeden elde edilen sonuçların genellenebilirliği düşük olabilir.
3. Performans değerlendirmede kullanılan ölçme ve değerlendirme araçlarının geliştirilmesi, uygulaması ve değerlendirilmesi zaman alıcıdır ve emek gerektirir.
4. Performans değerlendirmenin kullanımını kısıtlayan sınırlıklar söz konusu olabilir.

PERFORMANS GÖREVİ

- Performans, öğrencinin bilgi ve becerilerini kullanarak yeni bir ürün ortaya koymak için sarf ettiği çaba olarak tanımlanabilir. Performansa dayalı durum belirlemede öğrencilere performans görevleri verilmektedir.

Performans GÖREVİ

Performans görevleri öğrencilere gerçek yaşamda karşılaşabilecekleri problem durumlarını sunan ve öğrencilerin üst düzey zihinsel becerilerinin geliştirilmesini ve ölçülmesini amaçlayan etkinliklerdir.

Bu etkinlikler yalnızca öğrencinin verdiği yazılı yanıtları değil, sözlü anlatım, resim yapma, şarkı söyleme, model oluşturma, fotoğraf çekme gibi farklı işlevlere sahip becerileri de içerebilmektedir.

Ev ödevleri???

Performans GÖREVİ

- ✓ Öğrencilerin bir problem durumunu üst düzey zihinsel becerileri ile çözmeleri beklenir.
- ✓Öğrencinin ne yaptığını değil nasıl yaptığını gözlemlemek için ideal bir yaklaşımdır.
- ✓Etkili geri bildirim olmazsa başarısız bir değerlendirmedir.
- ✓Uygulanması zaman alıcıdır.
- ✓ Öğretmen rehberliğinde tamamlanmalıdır. Sınıf içinde olması önemli
- ✓Puanlamada dereceli puanlama anahtarı (rubrik) kullanılmalıdır.

İzlenmesi gereken adımlar

I. Performans görevinin amacının ve performans görevinin tanımlanması

II. Ölçülebilir bir performans görevinin seçilmesi

III. Yönergenin hazırlanması

IV. Performans ölçütlerinin/kriterlerinin belirlenmesi

V. Performansın uygulanması (öğrenci tarafından)

VI. Performansın puanlanması

Performans Görevinin Üstün Yanları

- Diğer değerlendirme türleriyle ölçülemeyen davranışları ölçmemizi sağlar ve karmaşık öğrenme hedeflerine hizmet eder.
- Ürünün yanında sürecin değerlendirilmesine de izin verir.
- Kalıcı öğrenmeye katkıda bulunur ve daha anlamlı öğrenme sağlayarak öğrencileri motive eder.
- Bilgi beceri ve yeteneğin birleştirilmesini içerir.

Performans Görevinin Sınırlılıkları

- Kaliteli bir performans görevinin oluşturulması, uygulanması ve puanlanması güçtür ve zaman alıcıdır.
- Sınırlı öğrenmeleri kapsar ve öğrencinin sahip olduğu tüm bilgi ve becerilere genellenmesi güçtür.
- Subjektif değerlendirmeye dayalı olduğu için puanlama güvenirliği düşüktür.
- Kağıt-kalem testlerine göre daha çok vakit alır.
- Her zaman gerçek yaşamı yansıtamayabilir (maliyet yüzünden). Senaryoları kullan!

PERFORMANS GÖREVİ BÖLÜMLERİ

Performans görevleri; öğrencilerin çeşitli öğrenme hedefleri doğrultusunda bilgi ve becerilerini ortaya koymalarını gerektiren günlük yaşamla ilişkili uygulamalı görevleridir.

- Tanımlama
- Görev
- Yönerge
- Puanlama

İçerik Düzeyi	Sınıf Düzeyi	Beklenen Performans	Puanlama Yöntemi
Ders: Fen Bilimleri ***Ünite:*** Kuvvetin Büyüklüğünün Ölçülmesi ***Kazanım:*** Sürtünme kuvvetinin çeşitli ortamlarda hareketi engelleyici etkisini deneyerek keşfeder ve sürtünme kuvvetine günlük yaşamdan örnekler verir.	Ortaokul 5. Sınıf	**Problem Çözme** (Problemin belirlenmesi ve tanımlanması, Problemle ilgili bilgilerin toplanması)	Dereceli Puanlama Anahtarı

Sevgili Öğrenciler,

Günümüzde karayollarındaki trafikte birçok kaza meydana gelmektedir. Bu kazaların büyük çoğunluğu sürücülerden kaynaklanıyor ancak bazı kazalarda aracın bakımlı olması ve çevre koşulları da rol oynuyor. Kimi kazalarda ise bu üç durum birlikte etkili oluyor.

Aşağıda bu durumlardan kaynaklanan bir kaza hakkında bilgi verilmiştir. Dikkatle okuyunuz.

Aynı marka ve aynı yıl yapılmış iki araba, iki kardeş tarafından satın alınmıştır. Üç yıl içerisinde büyük kardeş arabası ile 150 000 km, küçük kardeş ise 120 000 km yol gitmiştir. Her iki kardeş de arabalarının bakımını düzenli olarak yaptırmış ve bugüne kadar hiç kaza yapmamıştır. İki kardeş aşırı yağmurlu bir günde araçlarıyla aynı anda, aynı yöne doğru yola çıkmışlardır. Büyük kardeş yazdan kalma lastikleri kullanırken, küçük kardeş kış lastiklerini henüz taktırmıştır. Aynı yolda her iki kardeş de saatte 120 km hızla yol alırken ileride trafik lambasının kırmızıya döndüğünü fark ederek frene basmıştır. Küçük kardeş kırmızı ışıkta durmuş, büyük kardeş frene bastığında arabası kaymış ve yol kenarındaki direğe çarpmıştır. Büyük kardeş bu kazadan yara almadan kurtulurken arabası zarar görmüştür.

Bu kaza için yukarıda verilen bilgilerle de ilişkisini kurarak bir kaza raporu hazırlayınız. Rapor aşağıdaki soruların yanıtlarını içermelidir.

1. **Meydana gelen bu olayda problem durumu nedir? Kendi cümlelerinizle açıklayınız.**
2. **Bu olayda, kazanın olmasında etkili olduğunu düşündüğünüz bilgiler nelerdir?**
3. **Kazanın nedenini belirlemek ve bu tür başka kazaların olmasını engellemek için kaza ile ilgili bilinmesi gereken başka bilgiler nelerdir? Neden?**

TANIMLAMA

GÖREV

(SAVUL, 2017)

1. Raporunuzda "*sürtünme kuvveti*", "*sürtünme kuvvetinin etkisi*" ve "*yüzey*" kavramlarını kullanarak açıklamalar yapmalısınız.
2. Kazada etkisi olduğunu düşündüğünüz, anlatılan olayda verilen ve ihtiyaç duyduğunuz bilgileri neden kazada etkisi olduğunu açıklayarak belirtiniz.
3. Çalışmayı bir ders saati içinde tamamlayıp rapor yazım kurallarına uygun olarak teslim etmelisiniz.

YÖNERGE

Çalışmanız aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir.

1. **İçerik** (Hazırladığınız raporun verilen soruların yanıtlarını ve "*sürtünme kuvveti*", "*sürtünme kuvvetinin etkisi*" ve "*yüzey*" kavramlarını içermesi)
2. **Problemi Tanımlama** (Kazaya neden olan problemli durumun verilen metinden bağımsız olarak kendi cümlelerinizle açıklanmış olması)
3. **Verilerin Çözümlenmesi** (Verilen bilgiler arasından kazayla ilgili olduğunu düşündüğünüz bilgilerin ve kazayla ilgili olarak ihtiyaç duyduğunuz bilgilerin belirlenmiş olması)
4. **Neden-Sonuç İlişkisi Kurma** (Yapılan açıklamaların ve sorulara verilen yanıtların nedenleri ile birlikte verilmesi)
5. **Yorumlama** (Yapılan açıklamaların ve sorulara verilen yanıtların kendi düşüncelerinizi içermesi)
6. **Zamanı Etkili Kullanma** (Çalışmanın bir ders saati içinde tamamlanması)

PUANLAMA YÖNTEMİ

(SAVUL, 2017)

Performans Görevi Türleri

1. Sınırlandırılmış Yanıtlı Performans Görevi:

Bu tür görevler sınıf içerisinde kısa sürede tamamlanabilen, öğrencinin fazla veri toplamasını gerektirmeyen görevlerdir. Genellikle belirli bir kazanıma özeldir. Ders saati içinde hazırlanabilir.

2. Genişletilmiş Yanıtlı Performans Görevi:

Bu görevler bilginin toplanması, düzenlenmesi, çözümlenmesi ve yorumlanması süreçlerini içeren ve uzun sürede tamamlanan çalışmalardır. Sınıf dışı uygulamalar içerir.

PERFORMANS GÖREVİ FORMU

DERSİN ADI / DÜZEYİ: Fizik / 9. Sınıf KAZANIMLAR: F.9.4.1.2. Mekanik iş ve mekanik güç ile ilgili hesaplamalar yapar. F.9.4.2.1. Öteleme kinetik enerjisi, yer çekimi potansiyel enerjisi ve esneklik potansiyel enerjisinin bağlı olduğu değişkenleri analiz eder F. 9.4.3.1. Enerjinin bir biçimden diğer bir biçime (mekanik, ısı, ışık, ses gibi) dönüşümünde toplam enerjinin korunduğu çıkarımını yapar. F.9.4.4.1. Verim kavramını açıklar. F.9.4.4.2. Örnek bir sistem veya tasarımın verimini artıracak öneriler geliştirir. F.9.4.5.1. Yenilenebilir ve yenilenemez enerji kaynaklarını avantaj ve dezavantajları açısından değerlendirir.	PERFORMANS ALANI: Bilimsel Süreç Becerileri Yaratıcılık	DEĞERLENDİRME Analitik Rubrik

GÖREV / PROBLEM DURUMU:

Sevgili Arkadaşlar,

Günümüzde enerjiye duyulan gereksinim gittikçe artmaktadır. Enerjinin fosil yakıtlara ve herhangi kaynağa bağlı üretilmesi, birçok sorunu da beraberinde getirmiştir. Alternatif enerji kaynakları mekanik işin olduğu yerde kaynak yaratabildiği gibi çevre dostu temiz bir yakıt olduğundan fosil yakıtlara kıyasla daha fazla tercih edilmeye başlanmıştır. Bunun sonucunda dünyada alternatif enerji kaynaklarına yönelmeye başlanmıştır. Enerji korunumuna göre enerji yoktan var, vardan yok edilemeyeceği için var olan enerjiden en verimli şekilde faydalanılması gerekmektedir. Günlük hayatımızın her alanında mekanik enerjiyi kullanmaktayız. Bu amaçla boşa giden mekanik enerjiyi elektrik enerjisine dönüştüren bir sistem oluşturunuz. Bu sistem veya düzenek kolay ulaşılabilir ve fonksiyonel olmalıdır. Örneğin işyerinde, evde, okulda... kullanılabilmelidir.

YÖNERGE

- Yeterli bilgi edinmek için çeşitli kaynakları (internet, makale, kütüphane,...) incelemeniz gerekmektedir.
- Günlük yaşamda mekanik enerjinin olduğu yerleri belirlemeniz gerekmektedir.
- Günlük yaşamda mekanik enerji dönüşümü ile çalışan sistemleri incelemeniz beklenmektedir.
- Az maliyetli ve kolay taşınabilir bir sistem, cihaz ya da ürün tasarlamanız istenilmektedir.
- Bu cihazı üretme esnasında hangi aşamaları uyguladığınızı belirten bir plan yapınız.
- Planınızın bilimsel çalışma basamaklarına uygun olmasına dikkat etmeniz gerekmektedir.
- Bu düzeneğin hazırlanması sürecinde karşılaştığınız sorunları belirtmeniz istenilmektedir.
- Bu sorunların çözümünde geliştirdiğiniz ve uyguladığınız önerileri açıklamanız beklenmektedir.
- Görevinizin bitmesi ile çalışma süreci ile ilgili ayrıntılı bir rapor yazınız.
- Raporunuzu açık, anlaşılır ve sade bir dille yazım kurallarına uygun olarak hazırlayınız.
- Raporla birlikte hazırladığınız düzeneği sınıf ortamında sunmanız beklenmektedir.

KATEGORİLER		Geliştirilmeli (1)	Orta (2)	İyi (3)	Çok iyi (4)	Puan
	Plan hazırlama	Plan hazırlama basamağı hiç uygulanmamış veya cevaplanmamıştır.	Plan hazırlama basamağının çok azı doğrudur.	Plan hazırlama basamağının çoğu doğrudur.	Plan hazırlama basamağının hepsi doğrudur.	
	Planı uygulama	Planı uygulama basamağı hiç uygulanmamış veya cevaplanmamıştır.	Planı uygulama basamağının çok azı doğrudur.	Planı uygulama basamağının çoğu doğrudur.	Planı uygulama basamağının hepsi doğrudur.	
	Bilimsel çalışma basamaklarını uygulama	Bilimsel çalışma basamakları hiç uygulanmamış veya cevaplanmamıştır.	Bilimsel çalışma basamaklarının çok azı doğrudur.	Bilimsel çalışma basamaklarının çoğu doğrudur.	Bilimsel çalışma basamaklarının hepsi doğrudur.	
	Kaynak araştırma ve iletişim kurma	Kaynak araştırma ve iletişim kurma hiç uygulanmamış veya cevaplanmamıştır.	Kaynak araştırma ve iletişim kurma basamağının çok azı doğrudur.	Kaynak araştırma ve iletişim kurma basamağının çoğu doğrudur.	Kaynak araştırma ve iletişim kurma hepsi doğrudur.	
	Yaratıcılık becerisi	Hazırlanan düzenek orijinal değildir.	Hazırlanan düzenek kısmen orijinaldir.	Hazırlanan düzenek çoğunlukla orijinaldir.	Hazırlanan düzenek tamamen orijinaldir.	
	Sunum yapma	Sunum yapılmamıştır/anlaşılır değil	Sunum yapılmıştır ve kısmen anlaşılırdır.	Sunum yapılmıştır ve çoğu anlaşılırdır.	Sunum yapılmış ve tamamen anlaşılırdır.	
	Raporlaştırma	Araştırma sonucu raporlaştırılmamıştır/ çoğunluğu yanlıştır.	Araştırma raporlanmış fakat birçok eksiklikler vardır.	Araştırma raporlanmış ve çoğunluğu doğrudur.	Araştırma raporlanmış ve hepsi doğrudur.	

Performans Görevi Geliştirme Aşamaları

İlk hazırlama yöntemi detaylı olarak tartışılmıştır.

I. Adım: Ölçülmesi amaçlanan üst düzey zihinsel süreç ya da süreçlerin belirlenmesi ve ders içeriğiyle ilişkilendirilmesi

- ✓ İlk aşamada ölçülmesi hedeflenen zihinsel özellikler ve bu özelliklerin alanyazınca belirlenen göstergeleri belirlenmelidir.

II. Adım: Görev kısmının oluşturulması Bu aşamada öğretmen öğrencinin bireysel olarak yapabileceği bir görev ya da problem durumu oluşturur. Bu problem durumu bir soru olabilir. Öğrencinin verilen durumla ilgili olarak neler yapması gerektiği de belirtilir.

Performans Görevi Geliştirme Aşamaları

- **III. Adım:** Yönergenin Hazırlanması Görevin hemen ardından öğrencilerin görevi yaparken dikkat etmeleri gereken noktaları belirten yol gösterici bir yönerge yer almalıdır. Yönerge öğrencinin daha iyi bir performansın sergilemesi için gerekli olan noktaları vurgulamalıdır. Bununla beraber görevin teslim tarihine de yer verilmesi önerilir.
- **IV. Adım:** Puanlama yönteminin belirlenmesi Son bölümde öğrencilerin puanlanırken kullanılacak olan dereceli puanlama anahtarına yer verilmelidir. Bunun yanında öğrencilerin kullanabilecekleri öz değerlendirme formları da verilebilir.
- Dereceli puanlama anahtarında önemli olan husus her bir ölçütün görevle ve ölçülen zihinsel özellikle ilişkili olması ve ayrıntılı betimlenmiş olmasıdır.

Performans Görevi Geliştirmede Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

Birinci Aşama: Uygun Performans Görevinin Seçilmesi

1. Doğrudan ölçme hedefleri ile ilgili olmalıdır.

2. Önemli yetenekleri yansıtmalıdır.

3. Değerlendirme sonuçlarının genellenebilirliğini en fazla kılmalıdır.

4. Birden fazla öğrenme hedefini kapsamalıdır.

5. Değerlendirmeler süreç ve/veya ürünlere yoğunlaşmalıdır.

6. Günlük yaşam ile ilişkili olmalıdır.

7. Öğretilebilen yetenekleri ölçmelidir.

8. Tüm öğrenciler için adil olan görevler olmalıdır.

9. Verilen sürede ve var olan kaynaklarla gerçekleştirilebilmelidir.

10. Değerlendirmede güvenirliğe ilişkin hususlar göz önünde bulundurulmalıdır.

11. Geleneksel yöntemlerle ölçülemeyecek eğitim hedeflerini yansıtmalıdır.

Performans Görevi Geliştirmede Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

İkinci Aşama: Yönergenin Hazırlanması

1. Öğrenciden beklenen cevap türlerini açıkça belirtmelidir.
2. Öğrenciden tam olarak ne beklenildiği ve kısıtlamaların bilgisini açıkça belirtmelidir.

Örneğin;

- Zamanlama –ne zamana kadar tamamlanacak veya bölümlerin zamanlaması nasıl olacak?
- Destek-kimlerden destek alınabilir, uzman, arkadaş ve ya veliden ne kadar destek alınabilir?
- Materyal kullanımı- hangi materyaller kullanılmalıdır, ulaşılabilirlik ve ekonomiklik açısından belirtilebilir
- Araç-gereç kullanımı-hesap makinası ve bilgisayar kullanılacak mı?
- İş bölümü-İş bölümü nasıl sağlanacak?

3. Değerlendirme ölçütlerini içermelidir.
4. Yönergenin anlaşılırlığına ilişkin uzman görüşü alınmalıdır
5. Yönergenin öğrenciler tarafından anlaşılırlığı küçük bir grup üzerinde denenmelidir.

Performans Görevi Geliştirmede Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

Üçüncü Aşama: Puanlama Anahtarının Oluşturulması ve Uygulanması

1. Değerlendirme ölçütleri açıkça belirtilmeli ve doğrudan gözlenebilir olmalıdır.

2.Ölçütler performans göstergelerinin bileşeni olmalıdır.

3.Ölçülmek istenilen performansa en uygun puanlama aracı seçilmelidir.

4. Puanlama aracı geliştirildikten sonra uzman görüşü alınmalıdır.

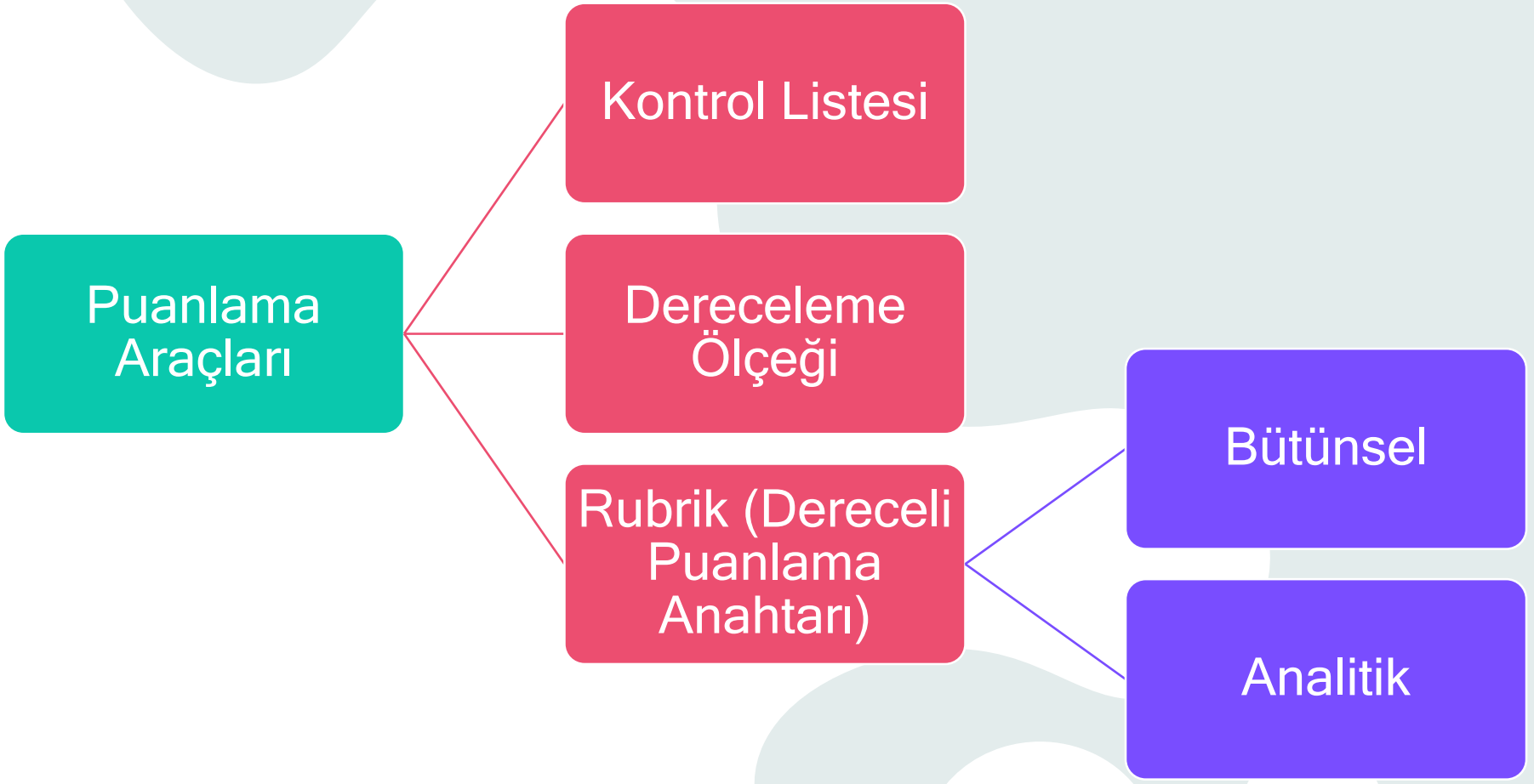
5. Öğrencilerin performansının puanlanmasında en az iki uzman görev almalıdır.

6. Puanlayıcıdan kaynaklı hatalar için önlemler alınmalıdır (puanlama sırasında öğrenci isimlerinin gizli tutulması, tüm öğrencilerde aynı ödev değerlendirilmeden ikinciye geçmemek gibi).

Performansa Dayalı Durum Belirlemenin Değerlendirilmesi

- Karmaşık öğrenme çıktılarını ölçmede elverişlidir.
- Sonuç odaklı değil **süreç odaklı bir değerlendirme imkanı sunar.**
- Geribildirim imkanı verir.
- Öğrencinin **derse güdülenmesini arttırır.**
- **Güvenirliği ile ilgili tartışmalar mevcuttur.**
- **Hazırlaması ve uygulaması oldukça zaman alıcıdır ve kalabalık gruplarda oldukça güçtür.**

PERFORMANSIN PUANLANMASI

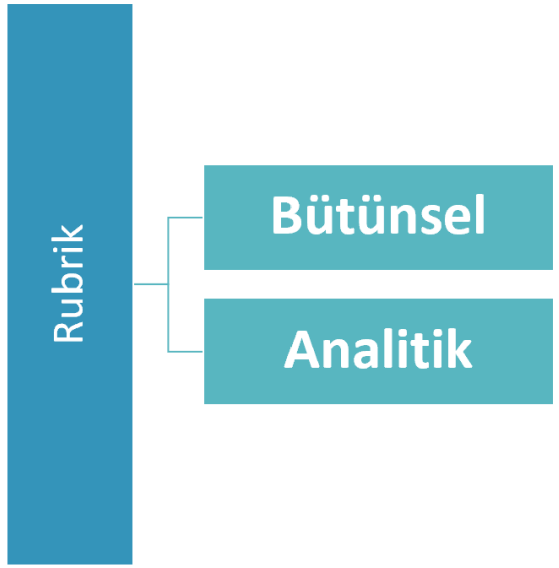

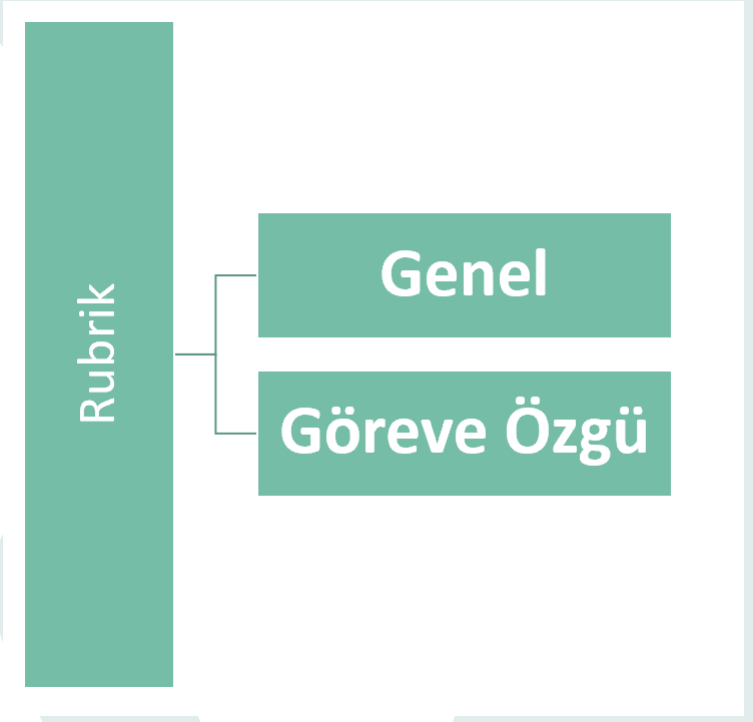
Rubrik Geliştirme Adımları

Adım 1: Rubriğin Amacın Belirlenmesi

Uygulama Faaliyetleri / Temrinler'i puanlamak

Adım 2: Rubriğin Türünün Belirlenmesi

Adım 3: Rubrikte Yer Alacak Ölçütlerin Belirlenmesi

Uygulama adımları ölçütleri doğurur.

Uygunluk	Açıklık ve anlaşılırlık	Gözlemlenebilir
Ölçütlerin binişik olmaması	Bütünlük gösterme	Tanımlanabilir

Adım 4: Performans Düzeylerinin Belirlenmesi

Değerlendirme kaç düzeyde/derecede olacak?

- 2 düzey de olabilir. Genellikle 4 düzeydir.
- Yargılayıcı değil, betimsel olmalı
- İleri düzey, Yeterli, Temel Düzey, Temel düzeyin altında

Birbirinden ayırt edilecek şekilde açık ve net ifade edilmelidir

Öğrencilerin yaşantıları, tecrübeleri ve önceki dönemde ki çalışmalar göz önüne alınmalıdır.

En büyük hata onları derecelendirme ölçeklerinin atfedilmesidir (Mükemmel, İyi, Orta, Zayıf)

Adım 5: Performansın Tanımlanması

Bu ölçütte, yüksekten düşüğe her bir nitelik düzeyinde öğrenci çalışması/ürünü nasıl olmalıdır?

Performans düzeylerinin bir sürekliliği açıklaması ve bu düzeylerin birbirinden ayırt edilebilir olması gerekir.

Her bir ölçüte ve performans düzeylerine uygun özellikleri içeren ayrı ayrı tanımlardır.

Tanımların rolü, ölçütleri bir niteliğin sürekliliği boyunca yorumlamaktır.

Performansın tüm olası düzeylerini içermelidir.

Tanımlamalar, tanımladıkları düzeye uygun olmalıdır.

Tanımlamalarda sayısal hesaplamalar yerine (bir görsel, iki dilbilgisi hatası vb.) somut değerlendirmelere yer verilmelidir.

Olumsuz ve negatif ifadelerden kaçınılmalıdır.

Nitelik dereceleri arasındaki farklar anlaşılır olmalı

Adım 6: Pilotlanması

Uzman görüşü:

Öğretim üyeleri, konu/alan uzmanı

Ölçme değerlendirme uzmanı

Öğrenciye Rubrik hakkında bilgi verilmesi

Puanlama kategorileri iyi tanımlanmış mı?

Puan kategorileri arasındaki farklar açık mı?

Yapılan iki bağımsız ölçüm aynı sonuca ulaşıyor mu?

Her nitelikteki öğrenci grubunu değerlendirmeye yönelik mi?

Rubriğin Not Vermede Kullanılması

100 üzerinden puanlama yapmak doğru mu?

- Bir uygulamayı puanlama
- Bir raporu puanlama
- Nihai not verme

Rubrik düzeyleri arasındaki artış sınav puanları arasındaki artış bir değildir.

Rubrik 4 ölçüt üzerinden 3 alan (yeterli) bireyin puanı 75'e denk gelir.

Ölçütlerden toplam puan elde edilecekse puanların ortalaması mı hesaplanır?

Ağırlıklandırma yapılabilir mi? Evet ise nasıl yapılır?

Düzenli sıklıklarla aynı becerileri ölçtüğümüz durumlarda ne yapılmalıdır?

KAYNAKÇA

Atılgan, Hakan. (2007). Eğitimde ölçme ve değerlendirme. Ankara: Anı Yayıncılık.

Erşen, R. K., & Gündüz, T. (2023). Seçme ve katkı gerektiren maddelerin yazımı ve düzenlenmesi için kontrol listeleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (58), 2473-2493

Güler, N. (2018). Eğitimde ölçme ve değerlendirme. Ankara: Pegem Akademi.

Gültekin, S (2011). Testlerde kullanılacak madde türleri, hazirlama ilkeleri ve puanlamasi. Demirtaslı, N (Ed.), Egitimde Ölçme ve Degerlendirme içinde (s.145-220). Anı Yayıncılık.

Haladyna, T. M. (1997). Writing test items to evaluate higher order thinking. United States of America: Allyn & Bacon.

Kutlu, Ö., Doğan, D. C., Karakaya, İ. (2014). Ölçme ve değerlendirme: Performansa ve portfolyoya dayalı durum belirleme. Ankara: Pegem Akademi.

Özçelik, D. A. (2013). *Test hazırlama kılavuzu*. Ankara: Pegem Akademi

Reynolds, C. R., & Livingston, R. B. (2012). *Mastering modern psychological testing*. *Leiden version*. (Custom edition). Upper Saddle River, NJ: Pearson.

Thorndike, R. M. (2005). *Measurement and evaluation in psychology and education*. Upper Saddle River, NJ: Pearson

Turgut, M. F. ve Baykul, Y. (2019). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. PegemA Yayıncılık.

TEŞEKKÜRLER